

๑

อ้อมอกลูกหญ้าไซ

ลูกนกเปิดลายสามตัวพี่น้องเพิ่งเกิดใหม่เมื่อต้นฤดูร้อนนี้เอง พวกมันต่างออกจากเปลือกไข่ในระยะไล่เลี่ยกัน ห่างกันเพียงไม่ถึงชั่วโมง ด้วยซ้ำ พอออกจากเปลือกไข่ ลืมตารับแสงตะวันเจิดจ้าท่ามกลางฤดูร้อนในบึงใหญ่แห่งนี้ ลูกนกเปิดลายทั้งสามก็ช่วยตัวเองได้ทันที มันทั้งสามว่ายน้ำเคียงกัน สอดส่ายสายตามองสิ่งต่างๆ รอบตัว ความที่มันเพิ่งออกจากเปลือกไข่จึงยังไม่มีอาการอยากอาหาร เพราะในร่างกายของลูกนกเปิดลายมีสารอาหารสะสมสำหรับตัวเอง พวกมันทั้งสามจึงว่ายน้ำเคียงกันมาเรื่อยๆ ท่ามกลางแสงแดดเจิดจ้าในช่วงกลางวันที่ค่อนข้างเงียบของฤดูร้อนในบึงแห่งนั้น

ลูกนกเปิดลายทั้งสามเป็นลูกนกเปิดน้ำ พ่อแม่ของพวกมันอพยพมาจากซีกโลกทางเหนือที่อากาศหนาวจัดจนน้ำกลายเป็นน้ำแข็ง พวกนกเปิดลายซึ่งเป็นนกเปิดน้ำชนิดหนึ่งพากันอพยพหนีหนาวมาเป็นฝูงๆ พวกมันบินลงมาหากินกุง หอย ปู ปลา และแมลงน้ำในบึงแห่งนี้เป็น

อาหาร

ตอนนั้นนกเปิดลายสาวตัวหนึ่งว่ายน้ำหลบฝูงขึ้นมามากไสใน กอหญ้าไซที่ปักคลุมด้วยสาหร่ายเหนียวน้ำ แต่รากบางส่วนของสาหร่าย ยังแช่อยู่ในน้ำจึงมีน้ำหล่อเลี้ยงไม่เฉาตาย

ในที่สุดไซสามฟองของแม่ยกเปิดลายก็ฟักออกมาเป็นตัว

ลูกนกเปิดลายทั้งสามใช้เท้าที่มีพังผืดยึดติดกันระหว่างนิ้วพยุ่น้ำ ว่ายน้ำวนอยู่บริเวณนั้น พวกมันไม่กล้าว่ายน้ำออกไปไกลกว่านี้

เสียงร้องก๊ิบ...ก๊ิบๆ ของมันทั้งสามปลุกกอหญ้าไซให้ผยอง เปลือกตาขึ้นอย่างสะลึมสะลือ

“ใครนะ มาร้องหนวกหูข้าอยู่แถวนี้”

ลูกนกเปิดลายตัวที่แข็งแรงกว่าตัวน้องทั้งสองเพราะเกิดก่อนเกือบ ชั่วโมงร้องบอกไปว่า “ผมเองจ๊ะ ลุง...ลุง...หญ้า...หญ้า...”

“หญ้าไซไว้ย รู้จักมั๊ย ข้านี้แหละหญ้าไซ เป็นหญ้าน้ำ น้ำท่วมไม่ ตาย น้ำแห้งก็ไม่ตาย ‘ผม’ นั่นคือใคร” เสียงลุงหญ้าไซค่อนข้างห้วน แต่ แผ่ความเมตตา

“ผม...ลูกนกเปิดลายเกิดจากไซสามฟองที่แม่มาไซฝากลุงหญ้าไซ ไว้แต่ตอนหน้าหนาวไงล่ะจ๊ะ”

“โอ...โอ้! พวกเจ้าฟักออกจากไซแล้วละอะ ไหน ว่ายน้ำมาให้ข้า เห็นใกล้ๆ หน่อยซิ” น้ำเสียงลุงหญ้าไซมีแววตื่นเต้น

ลูกนกเปิดลายทั้งสามว่ายน้ำไปใกล้ๆ ลุงหญ้าไซ ตรงนั้นเป็น เนินดินเล็กๆ ใกล้แอ่งน้ำ มีหญ้าไซชูใบเรียวเขียวช่อรับแสงแดดจ้าตอน เที่ยงวัน

“โห...สามตัวเลย ขนปุกปุยทั้งตัว ตรงหลังขนนุ่มๆ สีนํ้าตาลเข้ม กว่าส่วนท้อง ปากแบนเล็กๆ สีชมพู ตากลมใสน่ารักจัง” ลุงหญ้าไซร้อง ด้วยความดีใจ ก่อนเอ่ยต่อว่า “ลุง...ทำหน้าที่ให้ความอบอุ่นกับฟองไซ

แม่นกเปิดน้ำเมื่อตอนปลายฤดูหนาว ลุงดีใจที่พวกเจ้าฟักออกมาเป็นตัว น่ารักน่าเอ็นดูได้อย่างปลอดภัย”

“ขอบคุณลุงหญ้าไซที่ช่วยให้ความอบอุ่นแทนแม่...” เสียงลูกนก เปิดลายตัวที่สิ้นเครื่องตอนท้าย

“ลุง...ลุงหญ้าไซจะ แล้วแม่ของพวกหนูไปไหนแล้วจะ” ลูกนกเปิดลายตัวกลางถาม

“แม่ของพวกเจ้ารี สะฮ่า! ไซไ้แล้วก็พากันหนีไป...” แวตออัน เศร้าสลดของลูกนกเปิดลายทั้งสามที่จ้องรอคำตอบตลอดเวลานั้น ทำให้ลุงหญ้าไซเปลี่ยนน้ำเสียงและคำพูดเป็นเชิงปลอบใจ “แม่เปิดลายของพวกเจ้าอพยพกลับถิ่นที่อยู่เดิมแล้ว พวกเขาจะกลับมาที่นี่อีกเมื่อฤดูหนาวปีหน้ามาถึง พวกเจ้าไม่ต้องเสียใจที่เกิดมาไม่พบหน้าแม่...”

ลูกนกเปิดลายตัวสุดท้ายเอ่ยถามว่า “ทำไมแม่จึงทิ้งพวกหนูไปละจะลุง”

“เดอ...แม่ไม่ทิ้งพวกเจ้าหรอก แต่เพราะธรรมชาติของนกเปิดลาย ออกไซไ้แล้วไม่กกไซ พวกเจ้าไม่ต้องเสียใจว่าแม่ไม่รักนะ ทุกอย่างฝืนธรรมชาติไม่ได้หรอก แม่นกเปิดลายจะไม่เลี้ยงดูแลลูกๆ ของตน เพราะลูกที่ออกจากเปลือกไซสามารถว่ายน้ำ หาอาหารกิน ช่วยตัวเองได้ทันที พวกเจ้าควรมีใจที่ตัวเองเกิดมาแข็งแรง มีไหวพริบ หาเลี้ยงตัวเองได้ หากพวกเจ้าอยากพบหน้าแม่ก็ต้องมีความอดทน ขยันออกหากินเลี้ยงตัวเองให้ร่างกายเจริญเติบโต เพื่อรอฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง พวกเจ้าจะได้พบแม่ ตอนนั้นพวกเจ้าก็จะแข็งแรงบินกลับถิ่นที่อยู่พร้อมกับแม่ ที่นี้เป็นเพียงที่ให้พวกเจ้าเกิด บังเอิญแม่นกเปิดลายบางส่วนมีไซติดท้องมา ปีหนึ่งๆ นกเปิดลายอพยพมาผลออกไซไ้ที่นี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากเทียบกับฝูงนกเปิดลายจำนวนมากมายที่อพยพหนีหนาวมา”

“ลุงหญ้าไซครับ ถึงยังงั้นผมก็รักบึงน้ำแห่งนี้ครับ เพราะเป็นที่เกิด

ของผมและน้องๆ ครับ”

“เอ่อ...เออ...พูดจาจะฉานดี ตัวพี่นี่เป็นลูกนกเปิดลายตัวผู้ ส่วนน้องสองตัวเป็นตัวเมีย เจ้าคูมีไหวพริบ ฉลาดเฉลียวดูแลน้องๆ นะ รอบๆ ตัวเราจะมีทั้งมิตรและศัตรู ถ้าเจอสัตว์ใดที่เป็นศัตรูก็ควรเลี้ยงไปให้ไกล หลีกไปให้พ้น ไม่อยู่ใกล้ พวกที่เป็นศัตรูจะเห็นได้ชัดๆ ก็มีงูนะ พวกเจ้าจะต้องรู้จักหลบหลีก”

“ครับ ลูกหญ้าไซ ผมและน้องๆ จะระวังตัวไม่อยู่ใกล้และไม่เผชิญหน้ากับพวกเขา”

“ดี...ถ้าหากต้องเผชิญหน้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เจ้าก็ต้องใช้ไหวพริบ”

“ครับ” ลูกนกเปิดลายตัวพี่รับคำหนักแน่น

เปลวแดดเรงแรงแผดเผาในบึงแห้งงวดลงทุกวัน น้ำส่วนหนึ่งกลายเป็นวัตถุติดผลิตน้ำประปาสำหรับผู้คนในเมืองแห่งนี้ เมื่อฤดูฝนปีที่ผ่านมาปริมาณน้ำฝนน้อย ไม่มีมวลน้ำหลกมาจากป่าทางเหนือ ร่องน้ำลำห้วยที่เชื่อมต่อบึงจึงไม่มีน้ำไหลลงสู่บึงใหญ่ เพียงปลายฤดูหนาวน้ำงวดลงอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นเรื่องกล่าวขวัญด้วยความไม่สบายใจของเหล่าประชากรในบึงใหญ่แห่งนี้ สัตว์น้ำจำพวกกุ้ง หอย ปู ปลา และแมลงน้ำนับวันจะเหลือน้อยลงทุกวัน ทั้งจากภัยผู้คนที่แอบลงจับสัตว์น้ำ และภัยจากสภาวะน้ำปนสารละลายที่เป็นพิษกับสัตว์น้ำ อันเกิดจากการใช้ยาฆ่าแมลงและปราบวัชพืชของชาวนาชาวไร่ที่ไหลปนมากับน้ำช่วงฤดูฝน สะสมปีแล้วปีเล่า จนน้ำในบึงแห่งนี้มีสารพิษแทบไม่มีกุ้ง ชิว ลูกปลา และแมลงน้ำต่างๆ อาศัยอยู่...

สัตว์น้ำที่พอมีพออาศัยอยู่ได้เป็นพวกปลาที่มีภูมิต้านทานสูง แต่กระนั้นช่วงน้ำงวดลง พวกปลาดุกปลาช่อนจะมีบาดแผลตามร่างกาย เมื่อเป็นแผลมากขึ้นปลาลเหล่านั้นก็จะหายใจถอยน้ำตายอย่างน่า

เวทนา

สภาพบึงแห่งนี้ยังมีเกาะกลางน้ำ มีถนนเชื่อมต่อกถนนขนาดสองเลนพอให้รถยนต์แล่นสวนกันได้สบายๆ ที่ตรงไปยังอำเภอ บนเกาะกลางน้ำถูกจัดแต่งเป็นสวนสาธารณะ ปลูกไม้ดอกไม้ยืนต้นพันธุ์ต่างๆ เพื่อความร่มรื่นให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้คนในชุมชนของอำเภอนี้

๒

ติดหล่ม

ลมหนาวปลายเดือนกุมภาพันธ์ผ่านไป เพียงย่างเข้าเดือน มีนาคมอากาศร้อนแรง ฟ้าปราศจากก้อนเมฆ แม้แต่เมฆขนนกที่เคย ประปรายบนฟ้าหน้าหนาวก็เร็นหายจากไปราวกับหมดเยื่อใย ต้นไม้ที่ ขึ้นเรียงรายอยู่บนเกาะกลางบึงมีสีส้มกระจ่างตา พอมีชีวิตชีวาบ้างก็คือ ต้นคูณที่เริ่มออกดอกเป็นพวงสีเหลืองสะบัดช่อดอกและกิ่งก้านหยอกล่อ ลมแล้งสมกับที่ได้ชื่อว่า ‘ดอกลมแล้ง’ พวกมันพากันสลัดใบผลิตช่อดอก เป็นพุ่มเป็นพวงต้อนรับลมร้อน ต่างจากหูกวาง กระจินณรงค์ และต้นไทร ที่ยืนต้นเรียงรายอยู่ใกล้เคียงพากันเหี่ยวเฉา ปล่อยให้ใบเก่าใบแก่ร่วงโรย ลงสู่พื้นหญ้าสีน้ำตาล ทั้งต้นแทบโกรนเกลี้ยงไร้ใบ จนเกาะกลางบึงที่เคย ร่มรื่นด้วยร่มเงาไม้เปิดช่องว่างให้แสงเจิดจ้าทะลุทะลวงแผดเผาความ เขียวขจีของพื้นหญ้า กรอบแห่งเป็นเว้ากว้างไม่น่าเหลืออบแล

หูกวางยืนต้นเคียงคู่ต้นคูณขนานข้างสองสามต้นสลัดใบสุดท้าย ปลิวหายไปกับลมร้อน คุณดอกเหลืองช้าเหลืองมองอาการท้อแท้ของต้น

หูกวางก่อนเอ่ยขึ้นว่า “หูกวางจะ อย่าทำหน้าที่ท้อแท้อย่างนั้นสิ ฉันพลอยไม่สบายใจไปกับเธอด้วยรู้ไหม”

“ขอโทษนะต้นคุณ ฉันรู้สึกหดหู่ หลังจากทีไอบของฉันหล่นร่วงจากต้นแล้วก็ไม่มีความดีใจเลยๆ ขึ้นมาแทนเหมือนเธอ ผู้คนก็เดินผ่านฉันไป ดูเหมือนพวกเขา มองฉันอย่างไร้ค่า ดูสิ...เด็กๆ กลุ่มนั้นก็ผลัดจากฉันไปอยู่ใต้ร่มนันทรีที่ยังมีใบให้ร่มเงาร่มรื่น หลังจากพวกเขา ยืนชื่นชมดอกไม้เหลืองของเธอ...”

“เธอคิดมากไปแล้วละหูกวาง แม้หลังจากผลัดใบ เธอจะไม่มีดอกไม้ อย่างฉัน เธอก็ยังมีค่า รอดฤดูฝนมาใบอ่อนๆ ของเธอก็แตกผลิพร้อมช่อดอก แล้วความร่มรื่นก็จะกลับมาหาเธอ ใครๆ ก็อยากจะนั่งพักที่ร่มรื่นอ่อนใต้อ่อนใต้ร่มเงาของเธอ ตอนนี้อะไรดีดูดอกไม้เหลืองเป็นพวงของฉันไปก่อน จะได้รู้สึกสบาย”

“ชอบใจจะ คุณช่างเป็นต้นไม้งดงามทั้งดอกและน้ำใจ”

หูกวางรู้สึกดีขึ้น เมื่อได้ยินคำปลอบอย่างให้กำลังใจของต้นคุณ ดอกสีเหลืองอ่อนโยนเป็นพุ่มพวงเต็มต้น ทำให้หูกวางสบายใจขึ้น

พอดีมีนกปรอดสวนคู่หนึ่งบินมาเกาะลงที่กิ่งหูกวาง นกปรอดสวนทั้งคู่หันหน้าเข้าหากันพลางส่งเสียง

“กรอด...กรอด...กรอด เราพักเหนื่อยที่กิ่งหูกวาง ชมดอกไม้สีเหลืองสวยๆ นี้ก่อนเถอะ”

“กรอด...กรอดๆ ฉันตามใจเธออยู่แล้ว” นกปรอดสวนตัวผู้บอก

“ถ้าใบหูกวางผลิแตกเต็มกิ่งเมื่อไร เธอรู้มั๊ย...ถึงเวลาที่เธอจะต้องทำอะไร” นกปรอดสวนตัวเมียถามคู่ของมัน

“ฉันก็ทำรังให้เธอออกไข่ไปละจ๊ะ” นกปรอดสวนตัวผู้ตอบ

เมื่อพักเหนื่อยกันครู่หนึ่ง นกปรอดสวนทั้งสองตัวพากันหาแมลงกินตามพุ่มพวงดอกคุณ ครั้นกินอาหารอิ่มแล้ว นกปรอดสวนทั้งคู่พากัน

บินไปยังต้นนนทรีที่ยังมีใบดกหนาแม้จะมีใบเหลืองแก่บางใบทยอยปลิว หลุดลอยตามสายลมแล้งอยู่ตลอดเวลา

“ไอ้ ใบแก่แสดงแดงของต้นहुกวางและใบแก่สีเหลืองของนนทรีลอยตามลมมาตกในบึงใบแล้วใบเล่าอย่างนี้ บ่งบอกให้รู้ว่าอากาศร้อนแห้งแล้งมาเยือนอย่างปีก่อนๆ อีกแล้ว ที่ต่างกว่าปีไหนๆ นั่นปีนี้ลมแล้งมันมาเร็วเหลือเกิน”

เสียงพึมพำของลุงหญ้าไซพลอยทำให้บัวสายดอกสีชมพูหันมาถามด้วยความสนใจว่า

“ลุงหญ้าไซว่าปีนี้ความแห้งแล้งจะมาเร็วกว่าทุกปีหรือจะ”

“ใช่...บัวสายดอกสีชมพู เจ้าตุลิต! ทั้งใบहुกวาง นนนทรี กระถินณรงค์ ปลิวว่อนมาตกในบึงไม่ขาดระยะ ลมแล้งยิ่งพัดแรงเท่าไร ใบแก่ของต้นไม้บนเกาะกลางบึงก็ยิ่งปลิวไปไกลเท่านั้น น้ำในบึงก็แห้งงวดลงทุกวัน ยิ่งพวกมนุษย์สูบน้ำขึ้นไปผลิตน้ำประปา น้ำที่เหลือค้างก็ยิ่งถูกแดดแผดเผาจนแห้งลงเรื่อยๆ”

“นั่นสิลุง” บัวสายดอกสีชมพูตอบรับอย่างเห็นด้วย พลังงำลือเงามองตัวเอง...สายบัวของบัวหลวงดอกสีชมพูที่เคยมีดอกขนาดใหญ่เบ่งบานรับแสงตะวัน และบัวสายที่ซุกลับดอกบานต่างก็หดสั้นเข้า สั้นเข้า...

สายบัวบอกลึกตื่นชลธิ์

“สายบัวที่เคยให้ความลึกตื่นของน้ำก็หดสั้นเข้าทุกวัน” ลุงหญ้าไซพูดพลางมองดูบัวสาย ส่วนหนึ่งซุกดอกบานอยู่บนเนินโคลนที่ขาดน้ำ บางส่วนของใบที่เคยเขียวจีเป็นมันเริ่มห่อเหี่ยวและแห้งกรอบ

“ความแห้งแล้งจะทำให้พวกเราที่อาศัยอยู่ในบึงใหญ่แห่งนี้เดือดร้อนไปตามๆ กัน” บัวสายพูดเหมือนรำพึงรำพัน

ลมร้อนและแห้งแล้งพัดมาวูบใหญ่ หอบเอาใบไม้แก่จัดทั้งแห้งกรอบ ใบเหลือง แสด แดง ปลิวว่อนตามสายลม บ้างตร่วงบนผิวน้ำปน

โคลนชั้นคลึ่ก แต่กระนั้นบัวแดงน้ำที่ชุกสีดอกบานทั้งสีขาวและชมพู
พอฟันโคลนเลนก็ยังมีกลิ่นดอกหอมหวานตลอดเวลา

“ขอบใจ...ขอบใจ...ดอกบัวหลวงบัวสายในบึงแดงน้ำ แม้จะเบ่งบาน
บนตมก็ยังมีกลิ่นหอมชื่นใจ ช่างสมกับเป็นดอกไม้บูชาพระพุทธองค์”
ลุงหญ้าไซเปรยให้ได้ยินถึงดวงบัวหลวงที่ชูทั้งก้านใบและดอกตูมดอกบาน
อยู่บนลานโคลนที่เริ่มจะแยกแตกปริตามรอยร้าวของดินเลนขาค้น้ำ

ทั้งใบบัวหลวงและกลีบดอกเบ่งบานซึ่งมิได้หมองมัวตามกลิ่น
เลนโคลนเมื่อขาค้น้ำหันมายิ้มทักทายลุงหญ้าไซ

“ลุงหญ้าไซสบายดีนะ” ดอกบัวบานสีชมพูทักกลับมา

ลุงหญ้าไซหรือหญ้าข้าวนกยังพอทรงตัวอยู่ได้ในน้ำตื้นๆ แต่อีก
ไม่กี่วันน้ำที่เหลือน้อยในแอ่งคงจะแห้งขอด ทั้งไว้เพียงโคลนเลน...

“พอทรงตัวอยู่ได้ก็เพราะกลิ่นดอกบัวหลวงนั้นแหละ ชื่นใจเหลือ
เกิน กลิ่นดอกหอมระรื่น ไม่ว่าจะเบ่งบานบนโคลนเลนหรือเบ่งบานบน
ผิวน้ำใสสะอาดก็ให้กลิ่นหอมพอๆ กัน สมเป็นกลิ่นแห่งคุณงามความดี
ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดย่อมมีแต่กลิ่นหอม ลุงหญ้าไซขอคารวะด้วยความ
จริงใจ...ทั้งดอกบัวหลวงและดอกบัวสายนั้นแหละ”

“กิว...กิว...กิบ...กิบๆๆ”

“กิวๆๆ”

“กิบ...กิบๆๆๆ”

ลูกนกเปิดลายทั้งสามว่ายน้ำตรงมายังแอ่งที่ลุงหญ้าไซหรือหญ้า
ข้าวนกอาศัยอยู่ พวกมันต่างรู้สึกว้าเหว่ๆ ของมันพวยน้ำไม่คล่อง
เหมือนวันที่ผ่านๆ มา ด้วยมีอาการเหน็ดเหนื่อยจนแกว่งเท้าที่มีพังผืด
ระหว่างนิ้วเท้าเล็กๆ ได้ลำบาก

“กิวๆๆ ว้าย! เกิดอะไรขึ้น” ลูกนกเปิดลายตัวน้องส่งเสียงร้องด้วย
อาการตกใจ เมื่อมันว่ายน้ำล่าช้ากว่าพี่ทั้งสอง แอ้มเท้าเล็กๆ ของมันติด

หนีบ ไม่อาจเคลื่อนที่ไปให้ทันพี่ซึ่งไปรอคอยที่แอ่งน้ำที่ลู่หญ้าไชอยู่

“เปิดน้อย เจ้ากำลังติดโคลน อยู่นิ่งๆ อย่าดิ้นนะ” เสียงดังมาจากใต้กอบัว เมื่อเจ้าของเสียงยื่นหัวออกมาจึงรู้ว่าคือ ‘ลู่เต่านา’

ลู่เต่านาเคลื่อนตัวออกจากเหง้ากอบัวสายดอกสีชมพู แม้จะพยายามรีบเร่งตรงไปหาลูกนกเปิดลายตัวน้อยก็ยังเชื่องช้าอยู่ดีตามอาการของเต่านานั่นแหละ แกรมแอ่งน้ำที่งวดแห้งเหลือน้อย เต็มด้วยโคลนเหลวทำให้ลู่เต่านาเคลื่อนที่ช้าลงไปอีกเพราะลำตัวที่ค่อนข้างหนักจมลงพื้นโคลนเหลวๆ ด้วยความเป็นห่วงร่างเล็กๆ ที่ตะเกียกตะกายจะจมมีจมโคลนอยู่แล้ว ทำให้ลู่เต่านาพยายามเร่งกำลังขาตะเกียกตะกายพลางส่งเสียงไปก่อนว่า

“เจ้านกเปิดน้อยนิ่งๆ ไว้ก่อน ยิ่งเจ้าดิ้นยิ่งจะทำให้จมลง”

อาการตกใจทำให้ลูกนกเปิดลายตัวน้อยดิ้น แทบไม่ได้ยินเสียงลู่เต่านาบอก

“ช่วยด้วย! ช่วยด้วยจ้ะ!”

๓

ลุงเต๋านา

เสียงร้องขอความช่วยเหลือทำให้ลุงเต๋านาผลิผลามพาร่าง หุ้มกระดองสีน้ำตาลอ่อนอมเหลืองออกไป หัวสีดำมีแค้นสีขาวคาดจาก จมูกผ่านบริเวณดวงตาดำนิลที่กลอกด้วยความเป็นห่วงผงกขึ้น อาการ รีบเร่งของลุงเต๋านาพาตัวเองตกแอ่งน้ำตื้นๆ ที่เต็มไปด้วยโคลนเลนและๆ ร่วงยาวประมาณ ๑๗ เซนติเมตร กับน้ำหนักเกือบหนึ่งกิโลกรัมของลุง เต๋านาจมโคลนลงไป ลุงเต๋านายืนคอยาว นัยน์ตาเหลือกลาน

“อ้าวว๊ว! ทำไมเป็นอย่างนี้ไปได้ ว่าจะช่วยเจ้านกเปิดลายตัวน้อย ตัวเองจะจมโคลนซะเอง...” ลุงเต๋านาตั้งสติ แล้วใช้เท้าคุ้ยหน้าตะกายโคลน เหลวละ กลับยิ่งทำให้ร่างหุ้มกระดองของตนค่อยๆ จมลงในโคลนแทน

“เฮ้ย! อาการไม่ดีแล้ว” ตอนท้ายเห็นท่าจะไม่ไหว ลุงเต๋านาร้องขอ ความช่วยเหลือดังๆ “ใครก็ได้ช่วยข้ากับลูกนกเปิดลายด้วย เร็วๆ จะจม โคลนแล้ว”

ลุงหญ้าไซหรือหญ้าข้าวนกที่เคยซูบเรียวเขียวชุ่มและเลื้อยยาว

บนผิวน้ำยามหน้าฝน แต่ช่วงนี้ขาดน้ำเพราะความแห้งแล้งจึงเหลือเพียง กอหญ้าบนดอนโคลน ร้องบอกลูกเปิดลายทั้งสองว่า “เจ้าตัวเล็กจะจม โคลน ธิบๆ ไปช่วยก่อน แล้วเสียงโหยกโหยกแก๊งๆ นั้นเป็นเสียงร้องของ ใคร”

ลูกนกเปิดลายตัวพี่ร้องบอกลูกหญ้าไซว่า “ลุง...ลุงเต่านาครับ ผม จะรีบไปช่วยน้อง”

ลูกนกเปิดลายตัวพี่นึกตำหนิตัวเองที่รับมาพบลูกหญ้าไซ ปล่อยให้ น้องตัวเล็กตามหลังไม่ทัน ด้วยคิดว่าจะไม่เกิดเหตุอะไรขึ้น

อาการร้อนใจทำให้มันกางปีกขยับบิน ลูกหญ้าไซเคยเล่าให้ฟังว่า พ่อและแม่ของมันเป็นนักบินข้ามทะเลข้ามมหาสมุทร บินลัดฟ้าหนีหนาว มาจากแดนไกล ใช้เวลาเดินทางหลายวันนับเดือน ตอนนั้นมันก็เติบโตจน เป็นนกเปิดน้ำหนุ่มน้อย มีลายสีขาวยืดตา ริวขนสีขาวยาวเป็นแถบยาวนั้น ทำให้มันดูสวย ขนตามตัวสีน้ำตาลเป็นมันแต่มีลายสีครีมบนลำตัวและ ปีกมีแถบขนสีเขียวเป็นมันระยิบงามยิ่งทำให้มันดูสง่างามยิ่งนัก

ครั้นรู้ว่าตนบินพ้นเนินดินที่ลูกหญ้าไซอาศัยได้ ลูกนกเปิดลาย ตัวพี่จึงใช้ความเร็วบินตรงมายังแอ่งน้ำตื้นที่ลูกนกเปิดลายตัวน้องติด โคลนอยู่อย่างทุรนทุราย

“น้องเล็กอ้าปากคาบขาพี่ไว้ เร็วเข้า” ลูกนกเปิดลายตัวพี่ตะโกน บอกจากเบื้องบน น้องเล็กหงนหน้าขึ้นมองพลางอ้าปากแบนรับขา ลูก นกเปิดลายตัวพี่ไว้ได้ ก่อนจะถูกดึงตัวขึ้นสูง เหลือเพียงลุงเต่านา ตะเกียกตะกายอยู่ในโคลนเลน

นกเปิดลายตัวพี่ส่งเสียงให้กำลังใจไปว่า “ลุงเต่านา อยู่นิ่งๆ เดียว จะจมลงมากกว่านี้”

ลูกหญ้าไซและลูกนกเปิดลายตัวที่สองจ้องมองความแข็งแรงของ ลูกนกเปิดลายตัวพี่ที่พาร่างเจ้าตัวเล็กร่อนลงพื้นข้างๆ อย่างปลอดภัย

“เก่งมาก...เก่งมาก ข้าเพิ่งจะเห็นเจ้าบิณวินนี่เอง ความแข็งแรงของเจ้าจะดูแลน้องๆ ได้ ส่วนตอนนี้รีบไปหาทางช่วยลุงเต่านาก่อน”

“ครับลุง น้องเล็กอยู่กับลุงหญ้าไซที่นี่นะ”

ลูกนกเปิดลายตัวที่ขยับปีกโฉบบินขึ้นฟ้าอีกครั้ง พลังคิดหาวิธีช่วยลุงเต่านาก่อนที่ร่างหุ้มกระดองแข็งๆ ของมันจะจมมิดลงในโคลนที่มีน้ำขุ่นคลั่ก ท่ามกลางเสียงร้องขอความช่วยเหลือของลุงเต่านาดังมาตลอดเวลา

พวกสัตว์ต่างๆ พลอยแตกตื่นออกจากที่ซ่อนเพราะเสียงลุงเต่านา เจ้ากบปากกว้างสามตัวโผล่ออกมาจากที่ซ่อนในพงหญ้ากริมบึงน้ำแห่งนี้ และยังมีลูกเต่านาตัวหนึ่งที่ตัวมเตี้ยมออยู่ริมแอ่งน้ำจ้องมองลุงเต่านาด้วยสายตาเป็นห่วง นกเปิดลายหนุ่มน้อยมองเห็นบัวสายดอกสีชมพูมีสายยาวที่เคยหยั่งความลึกของน้ำเหลือค้างมาตั้งแต่ปีน้ำหลากมันอยู่ข้างๆ ความคิดเฉียบคมก็แล่นเข้ามา มันโฉบบินลงมาบอกเจ้ากบปากกว้างทั้งสามตัว

“พี่กบ...พี่กบช่วยคาบสายยาง...เออ...ไม่ใช่ สายบัวยาวๆ ไปที่แอ่งน้ำ แล้วโยนไปให้ลุงเต่านาที่เถอะ”

“ได้เลย...ได้เลยน้องนกเปิดลาย”

กบทั้งสามรีบกระโดดเข้าไปหากอบัวสาย

“น้ำบัวสาย ยืมสายบัวยาวๆ ที่ตกค้างมาจากปีน้ำหลากหน่อยนะ” กบใหญ่ตัวหนึ่งของอนุญาต

“ได้เลย รีบๆ หน่อยเจ้ากบ เดี่ยวลุงเต่านาจะจมโคลนซะก่อน” บัวสายเจ้าของสายบัวยาวๆ เริง

กบตัวหนึ่งคาบปลายสายบัวไว้ในปากกว้างๆ ของมันแล้วดึง โดยมีแรงกบสองตัวช่วยลากไปยังแอ่งน้ำ

“พี่กบ โยนสายบัวให้ถึงลุงเต่านานะ”

“เฮ้า หนึ่ง...สอง...สาม โยน!”

“อ้าปากงับไว้ลุงเต่านา” ลูกนกเปิดลายร้องบอก

เมื่อเห็นลุงเต่านางับปลายสายบัวไว้ได้ ทั้งหมดถึงกับอุทานด้วยความดีใจ

“ไชโย! ลุงเต่านาเก่งมาก คาบไว้แน่นๆ นะ พวกเราจะลากขึ้นจากโคลน” กบตัวหนึ่งร้องบอก

ลุงเต่านาขยับปากจะเอ่ยรับคำ แต่เพียงอ้าปากสายบัวก็หลุด นกเปิดลายหนุ่มน้อยร้องปรามไปว่า “ตอนนี้ลุงเต่านาไม่ต้องพูดอะไรทั้งสิ้น พวกเราจะดึงขึ้นจากโคลนละนะ”

ลุงเต่านาก็ช่างพูดเสียอะไร ยังปล่อยเสียงอือๆ แอๆ ออกมา จนหลานเต่านาตัวน้อยที่มาร่วมออกแรงช่วยร้องปรามไปว่า “ปู่เจียบไว้ก่อนเถอะ เดี่ยวก็ปล่อยจมโคลนหรือก”

นั่นแหละลุงเต่านาจึงเจียบเสียง ปล่อยให้บรรดาทั้งกบหนุ่ม นกเปิดลาย และเจ้าหลานเต่านาช่วยกันดึงตัวเองขึ้นมาไว้ข้างๆ ลุงหญ้าไซอย่างปลอดภัย

“เกือบได้นอนแช่โคลนเหนียวๆ ทั้งวันนะ ลุงเต่านา” ลุงหญ้าไซแสวงกลัวหัวเราะซ้ำชั้น

“ก็ว่าจะลงไปช่วยยายหนูนกเปิดลายนั่นละ เลยเจอโคลนเหนียวดูตชะจม เกือบตาย” ลุงเต่านาพูดเสียงหอบ

ลูกนกเปิดลายตัวพี่เอ่ยกับเจ้ากบทั้งสามว่า “พี่กบ ช่วยกันลากสายบัวไปม้วนไว้ที่เหง้าบัวสายให้ด้วย ขอขอบคุณพวกพี่นะครับ ถ้าไม่ได้พวกพี่ๆ ช่วย เห็นที่ลุงเต่านาคงจมโคลนแน่ๆ”

ขณะที่กบหนุ่มทั้งสามช่วยกันม้วนสายบัวเตรียมไปส่ง ลุงหญ้าไซบอกเจ้าเต่าน้อยหลานลุงเต่านาว่า “เจ้าเต่าน้อยพาลุงเต่านาไปอาบน้ำล้างโคลนซะ แอ่งน้ำข้างหน้ายังมีน้ำลึกลงจะว่ายแหวกได้”

เจ้าเต่านาทัวน้อยรับคำแล้วพาลุงเต่านาตรงไปที่แอ่งน้ำข้างหน้า
“เดี๋ยวผมไปขอขอบคุณป่าบัวสายที่ให้ยืมสายบัวดึงลุงเต่านาขึ้นมา
อย่างปลอดภัยก่อนนะครับ”

“เออ ไปเถอะ แล้วกลับมาหาลุงอีกนะ ลุงมีเรื่องจะพูดด้วย”

“ครับลุง” ลูกนกเปิดลายตัวพี่รับคำ แล้วหายไปครู่หนึ่ง จึงกลับมาหาน้องทั้งสองที่ยืนรออยู่ตรงหน้าลุงหญ้าไซ

ครั้นแล้วลุงหญ้าไซก็เอ่ยขึ้นว่า “พวกเจ้ามาอยู่พร้อมหน้ากันแล้ว
ลุงจะสั่งความไว้ก่อนจะไม่ได้เจอกันอีก” ตอนทำย่น้ำเสียงของลุงหญ้าไซ
เบาหวิว ลูกนกเปิดลายทั้งสามพลอยรู้สึกเหมือนลุงหญ้าไซสั่งลา

“ลุงหญ้าไซ จะไปไหน ทำไมจึงพูดราวกับจะสั่งลา” ลูกนกเปิดน้ำ
ทั้งสามเอ่ยขึ้นเกือบพร้อมกัน